

تاثیر فضای مجازی بر میزان شادکامی و هوش معنوی دانش آموزان دوره ابتدایی شهر زابل

مینو طباطبایی^۱، اسحاق فاروقی^۲

^۱ استادیار گروه علوم تربیتی دانشگاه پیام نور (نویسنده مسئول)

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد تاریخ و فلسفه آموزش و پرورش دانشگاه پیام نور

چکیده

در این پژوهش تلاش بر این است تا به بررسی تاثیر فضای مجازی بر میزان شادکامی و هوش معنوی دانش آموزان دوره ابتدایی شهر زابل بپردازد؛ روش تحقیق حاضر توصیفی از نوع پیمایشی می باشد. ابزار اندازه گیری در این تحقیق پرسشنامه های استاندارد می باشد، که روایی و پایایی آن ها مورد تایید اساتید متخصص قرار گرفته است؛ جامعه ی آماری این تحقیق کلیه ی دانش آموزان پسر دوره ابتدایی شهر زابل می باشد که؛ تعداد کل جامعه آماری ۶۰۰۰ نفر بوده که؛ با استفاده از جدول کرچسی و مورگان ۳۶۰ نفر از آن به عنوان حجم نمونه آماری انتخاب شد که با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی سیستماتیک (منظم) حجم نمونه آماری از بین کل جامعه آماری انتخاب شد. حاصل تحقیق را می توان اینگونه بیان نمود تاثیرات فضای مجازی با هوش معنوی و شادکامی رابطه معناداری وجود دارد.

واژه های کلیدی: هوش معنوی، شهر زابل، فضای مجازی، شادکامی

باتوجه به اینکه دانش آموزان سرمایه های اساسی هر جامعه ای می باشند لذا توجه به آن ها و بررسی کلیه ی ویژگی های آن ها یکی از وظایف مهم سیاستمداران و برنامه ریزان هر جامعه ای محسوب می شود و طی مطالعات انجام شده و همچنین مطالعات میدانی می توان گفت که پروژه شادبودن و شادکامی می تواند یکی از مهمترین مهره ها در جهت پیشرفت یک دانش آموز قلمداد شود وهمچنین می توان گفت که باتوجه به اینکه امروز در بحث شادکامی و شاد بودن نیز مشکلاتی وجود دارد. آنچه از سوی تعلیم و تربیت به عنوان راه های افزایش شادی مطرح می شود و مبالغ بسیاری برای طرح آنها صرف می شود. تنها شادکامی را بعنوان احساس مطلوب نشانه گرفته است (بیان زاده و زمانی فرد ، ۱۳۸۶). بر طبق نظریه هیلز و آرگایل (۲۰۰۱) شادکامی یک سازه چند بعدی است که عناصر عاطفه و شناخت را با هم مقایسه می کند؛ شادکامی سه بعد اصلی دارد هیجان مثبت؛ رضایت از زندگی و نبود احساسات منفی از قبیل افسردگی و اضطراب (Behdan.f,2012).طبق بررسی ها و مطالب بیان شده مشخص گردید که شادکامی و ابعاد آن می تواند بنابر اهمیت آن بر زندگی و موفقیت تحصیلی واجتماعی یک انسان و علی الخصوص افرادی با سنین پایین مهم باشد و باتوجه به بررسی های انجام شده یکی از عوامل موثر در افزایش یا کاهش وهمچنین کنترل و جهت دهی شادکامی در یک انسان در دوره حاضر فعالیت در فضای مجازی می باشد امروزه یکی از ابزارهایی که به عنوان یکی از کاربردی ترین ابزارها در عصر حاضر درزندگی جامعه بشری ایفای نقش می کند اینترنت می باشد ، اینترنت باعث تسریع در امور و راحتی غیر قابل تعریف آدمی شده است ؛ حال این ابزار که همانند یک تیغ دولبه می باشد باعث شده که عده ای بیش ازحد آن را مورد استفاده قرار دهند و به نوعی از آن استفاده ی غیر بهینه ای داشته باشند که در اصطلاح به این نوع استفاده استفاده اعتیاد گونه گفته می شود ؛ امروزه اینترنت به علت جذاب بودن آن علاوه بر بزرگسالان به جامعه ی نوجوان و حتی دانش آموزان ابتدایی نیز نفوذ کرده است و درجوامه جهان سوم به علت آگاهی نداشتن درمورد نحوه استفاده کاربردی از ابزاری خاص موجب شده که گریبانگیر عوارض آن شوند در سال ۱۹۶۲م (Licklider).ایده ی یک شبکه ّ جهانی را مطرح ساخت که در آن کاربرانی که یکدیگر را نمی شناسند می توانند از داده های مشترکی استفاده نمایند. این پدیده با سرعت بسیار زیادی در جهان گسترش می یابددر کشور ما نیز افزایش کاربران اینترنت رشد صعودی داشته به نحوی که کشور ما از نظر تعداد کاربران اینترنت در منطقه ّ خاورمیانه در رتبه ّ نخست قرار دارد. هم زمان با افزایش تعداد کاربران اینترنت، نحوه ّ استفاده ّ افراد از این رسانه بحث در مورد تأثیر اینترنت بر سلامتی افراد جامعه را مطرح کرد. اعتیاد به اینترنت یک پدیده ّ به نسبت جدید محسوب می شود که از نظر بسیاری از پزشکان مغفول مانده است. مفاهیم اعتیاد به فن آوری توسط (Griffiths,۲۰۱۲)و اعتیاد به رایانه توسط (Shotton,۲۰۱۴) ، برای نخستین بار مطرح شدند. اولین بار مفهوم اعتیاد به اینترنت توسط در طی انجام یک مطالعه مطرح شد و این مفهوم موضوع جدال برای

دو گروه دانشگاهیان و پزشکان گردید. در ابتدا طرح آن بسیار طنزگونه می نمود. اعتیاد اینترنتی در سال ۲۰۰۶م. توسط انجمن پزشکی آمریکا به عنوان اختلال روانی شناخته شد. با توجه به مطالب ذکر شده در این تحقیق علاوه بر بررسی رابطه ی بین فضای مجازی و شادکامی سعی داریم به بررسی رابطه ی بین فضای مجازی و هوش معنوی نیز پرداخته شود ؛ لذا در صدد بررسی رابطه ی فضای مجازی با شادکامی و هوش معنوی در دانش آموزان پسر مقطع متوسطه هستیم.

پیشینه ی تحقیق:

ابوالقاسمی (۱۳۸۹) در تحقیقی تحت عنوان بررسی رابطه هوش معنوی با میزان شادکامی دانشجویان دانشگاه بوعلی همدان به این نتیجه رسید که بین میانگین گروه های مختلف دانشجویان، تفاوت معناداری وجود دارد. بدین معنا که با افزایش نمره هوش معنوی، میزان نمره شادکامی نیز افزایش نشان می دهد.

رجبی و شیر علی پور (۱۳۸۸) در پژوهش های خود بیان می دارد که با ۹۵ درصد اطمینان بین هوش معنوی و شادکامی ذهنی کارکنان رابطه ی معناداری وجود دارد به این معنا هرچه که چه هوش هیجانی افراد بالا باشد از شادکامی بالاتری برخوردارند. شریعتی و رضانی (۱۳۸۸) در بررسی رابطه ی هوش هیجانی و معنوی با شادکامی در دانشدانشجویان پیام نور بیجار به این نتیجه رسیدند که هر چه افراد دارای هوش هیجانی بالایی باشند به همان نسبت بیشتر شاد هستند. نتایج پژوهش پورزارعی (۱۳۸۳) در بررسی رابطه ی هوش هیجانی ، سلامت روان و شادکامی دانش آموزان متوسطه شهرستان فراهشوند نشان می دهد که بین هوش هیجانی و شادکامی رابطه ی معناداری وجود دارد.

المر و همکارانش در بررسی تحقیقات انجام گرفته در مور اثرات معنویت بر سلامت فرد، دریافتند که معنویت با بیماری کمتر و طول عمر بیشتر همراه است. افراد دارای جهت گیری معنوی ، هنگام مواجه با جراحت به درمان بهتر پاسخ می دهند و به شکل مناسب تری با آسیب دیدگی کنار می آیند. همچنین؛ شواهد نشان می دهد که تمرین های معنوی افزایش دهنده آگاهی و بینش نسبت به سطوح چندگانه هوشیاری هستند و بر عملکرد افراد تأثیر مثبتی دارند. در این دنیای لجام گسیخته کنونی که مادیات ، همه چیز را تحت الشعاع قرار داده است، راهیابی به ژرفنای ماهیت انسان ، یکی از مهمترین دغدغه ها و نیازهای اساسی انسان عصر حاضر است. انسان تا نداند کیست و مقصود از آفرینش او چیست، نمی تواند جایگاه بلند خود را در دستگاه عظیم آفرینش باز یابد. این عدم شناخت موجب می شود تا انسان جهان را مجموعه ای از سردرگمی و پوچی ببیند. در دنیایی که جنگ و خونریزی، فساد و تباهی رو به افزایش است، چیزی جز پشتوانه معنوی، مثبت اندیشی و تغییر و تحولی درونی نمی تواند بشر امروز را از نابسامانی برهاند.

پژوهش کشوری (۱۳۸۸) با عنوان «بررسی رابطه هوش معنوی ، مثبت اندیشی و سلامت روانی کارکنان اداره آموزش و پرورش» نشان داد که بین هوش معنوی و مثبت اندیشی رابطه معنا داری وجود دارد و بین هوش معنوی ، مثبت اندیشی و سلامت روان همبستگی مثبت است در بررسی تفاوت متغیرها در زنان و مردان تفاوتی در مثبت اندیشی و سلامت روان بدست نیامد اما هوش معنوی زنان و مردان متفاوت بوده است. همچنین در بررسی تفاوت هوش معنوی ، مثبت اندیشی و سلامت روان بر حسب سوابق کاری مختلف تفاوت معناداری در مثبت اندیشی کارمندان بدست آمد اما هوش معنوی و سلامت روان متفاوت نبودند. بطور کلی بین هوش معنوی ، مثبت اندیشی و سلامت روان در کارمندان رابطه معنا داری وجود داشت.

گوستا و مش (۲۰۱۲) در پژوهشی تحت عنوان «تأثیر فضای مجازی بر کیفیت ارتباط نوجوانان» نشان داد که ارتباط اینترنتی و میزان استفاده از این فن آوری به صورت منفی با ادراک نوجوانان از کیفیت ارتباط با فامیل رابطه دارد. یافته ها نشان می دهند که نوجوانانی که معمولاً از اینترنت استفاده می کنند با والدین خود دچار مشکل هستند و این مسئله بر کیفیت ارتباط آنها اثر می گذارد. دانش آموزان در تمام سنین ممکن است تا حد نزول نمره های درسی و به هم خوردن روابط دوستانه آنها در اینترنت زمان صرف کنند.

براساس نتایج تحقیقی که اخیراً از سوی کالج بوستون و دانشگاه ماسا چوست ترتیب داده شده بود، با عنوان «تأثیر رایانه و فضای مجازی بر کیفیت یادگیری و میزان شادکامی دانش آموزان» مشخص شد انجام کارهای عادی باعث تأثیر مثبت بر نحوه عملکرد آنها در آزمون ها و همچنین میزان شادکامی آنان در مدرسه می شود.

Stollak و همکاران (۲۰۱۲) در تحقیقی نشان داده اند که دانشجویانی که به طور مداوم از شبکه فیس بوک استفاده می کنند در هفته یک تا پنج ساعت مطالعه می کنند درحالی که دانشجویانی که عضو شبکه های مجازی نیستند ۱۱ تا ۱۵ ساعت در هفته به مطالعه می پردازند و از وضعیت سلامت روان و شادکامی مناسبی برخوردار هستند.

هدف اصلی تحقیق :

شناخت رابطه ی بین فضای مجازی با میزان شادکامی و هوش معنوی دانش آموزان پسر دوره ابتدایی شهر زابل.

فرضیات فرعی

شناخت رابطه ی بین فضای مجازی با میزان شادکامی دانش آموزان پسر دوره ابتدایی شهر زابل.

شناخت رابطه ی بین فضای مجازی با هوش معنوی دانش آموزان پسر دوره ابتدایی شهر زابل.

شناخت رابطه ی بین میزان تاثیر اوقات فراغت در فضای مجازی با شادکامی دانش آموزان پسر دوره ابتدایی شهر زابل.

شناخت رابطه ی بین میزان تاثیر اطلاع و آگاهی در فضای مجازی با شادکامی دانش آموزان پسر دوره ابتدایی شهر زابل.

شناخت رابطه ی بین میزان تاثیر بحث و یادگیری در فضای مجازی با شادکامی دانش آموزان پسر دوره ابتدایی شهر زابل.

شناخت رابطه ی بین میزان تاثیر اوقات فراغت در فضای مجازی با هوش معنوی دانش آموزان پسر دوره ابتدایی شهر زابل.

شناخت رابطه ی بین میزان تاثیر اطلاع و آگاهی در فضای مجازی با هوش معنوی دانش آموزان پسر دوره ابتدایی شهر زابل.

شناخت رابطه ی بین میزان تاثیر بحث و یادگیری در فضای مجازی با هوش معنوی دانش آموزان پسر دوره ابتدایی شهر زابل.

شناخت رابطه ی بین میزان تاثیر فرار از واقعیت زندگی در فضای مجازی با هوش معنوی دانش آموزان پسر دوره ابتدایی شهر زابل.

فرضیه اصلی تحقیق :

بین فضای مجازی با میزان شادکامی و هوش معنوی دانش آموزان رابطه ی معناداری وجود دارد.

فرضیات فرعی

- ✓ بین فضای مجازی با میزان شادکامی دانش آموزان پسر دوره ابتدایی شهر زابل رابطه ی معناداری وجود دارد.
- ✓ بین فضای مجازی با هوش معنوی دانش آموزان پسر دوره ابتدایی شهر زابل رابطه ی معناداری وجود دارد.
- ✓ بین میزان تاثیر اوقات فراغت در فضای مجازی با شادکامی دانش آموزان پسر دوره ابتدایی شهر زابل رابطه ی معناداری وجود دارد.
- ✓ بین میزان تاثیر اطلاع و آگاهی در فضای مجازی با شادکامی دانش آموزان پسر دوره ابتدایی شهر زابل رابطه ی معناداری وجود دارد.
- ✓ بین میزان تاثیر بحث و یادگیری در فضای مجازی با شادکامی دانش آموزان پسر دوره ابتدایی شهر زابل رابطه ی معناداری وجود دارد.
- ✓ بین میزان تاثیر اوقات فراغت در فضای مجازی با هوش معنوی دانش آموزان پسر دوره ابتدایی شهر زابل رابطه ی معناداری وجود دارد.
- ✓ بین میزان تاثیر اطلاع و آگاهی در فضای مجازی با هوش معنوی دانش آموزان پسر دوره ابتدایی شهر زابل رابطه ی معناداری وجود دارد.
- ✓ بین میزان تاثیر بحث و یادگیری در فضای مجازی با هوش معنوی دانش آموزان پسر دوره ابتدایی شهر زابل رابطه ی معناداری وجود دارد.
- ✓ بین میزان تاثیر فرار از واقعیت زندگی در فضای مجازی با هوش معنوی دانش آموزان پسر دوره ابتدایی شهر زابل رابطه ی معناداری وجود دارد.

روش تحقیق:

روش تحقیق حاضر توصیفی از نوع پیمایشی می باشد. و با استفاده از مراجعه به کتابخانه و گردآوری اسناد و منابع کتابخانه ای به بررسی و جمع بندی ادبیات و مبانی نظری پرداخته و با استفاده از پرسشنامه به اندازه گیری متغیرها و گردآوری یافته ها پرداخته می شود و با استفاده از نرم افزار spss به تحلیل یافته ها پرداخته می شود.

ابزار اندازه گیری:

پرسشنامه شادکامی آکسفورد:

آزمون شادکامی آکسفورد دارای ۲۹ ماده است و میزان شادکامی فردی را می سنجد. پایه نظری این پرسشنامه تعریف آرگایل و کراسلند از شادکامی است است(آنها به منظور ارایه یک تعریف عملیاتی از شادکامی آن را سازه ای دارای سه بخش مهم دانسته اند: فراوانی و درجه عاطفه مثبت، میانگین سطح رضایت در طول یک دوره و نداشتن احساس منفی). این آزمون در سال ۱۹۸۹ توسط مایکل آرگایل و براساس پرسشنامه افسردگی بک (BDI، ۱۹۷۶) ساخته شده است. ۲۱ عبارت از عبارات این پرسشنامه از BDI گرفته شده و معکوس گردیده و یازده پرسش به آن اضافه شده است تا سایر جنبه های سلامت ذهنی را پوشش دهد. مانند آزمون افسردگی بک هر گویه پرسشنامه شادکامی دارای چهار گزینه است که آزمودنی باید بر طبق وضعیت فعلی خودش یکی از آنها را انتخاب نماید. امروزه به طور گسترده ای از این آزمون در پژوهش های مربوط به شادکامی استفاده می شود.

پرسشنامه استاندارد عملکرد فضای مجازی :

پرسشنامه استاندارد عملکرد مثبت و منفی فضای مجازی که دارای ۳۰ گویه ۵ لیکرتی می باشد ؛ که متغیرهای خودکارآمدی، تاثیرات هیجانی، برنامه ریزی، فقدان کنترل پیامد، انگیزش را مورد بررسی قرار داده است.

پرسشنامه استاندارد هوش معنوی :

پرسشنامه هوش معنوی در ایران توسط عبدالله زاده و همکاران (۱۳۸۷) طراحی شده است. این مقیاس دارای ۲۹ گویه می باشد و با یک مقیاس لیکرت پنج درجه ای (کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم) و هر ماده دارای ارزشی بین ۱ تا ۵ است. با سؤالاتی مانند: (با مشاهده ی جهان خلقت متحیر و شگفت زده می شوم). هوش معنوی را می سنجد.

جامعه آماری و حجم نمونه آماری تحقیق:

جامعه ی آماری تحقیق حاضر کلیه ی دانش آموزان پسر دوره ابتدایی شهر زابل تعداد کل جامعه آماری ۶۰۰۰ نفر می باشد که؛ با استفاده از جدول کرچسی و مورگان ۳۶۰ نفر از آن به عنوان حجم نمونه آماری انتخاب شد که با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی سیستماتیک (منظم) حجم نمونه آماری از بین کل جامعه آماری انتخاب شد.

شیوه گردآوری داده ها

در تحقیق حاضر بر اساس ماهیت داده ها، با روش های زیر گردآوری اطلاعات صورت می پذیرد :

الف) روش اسنادی کتابخانه ای: روش های کتابخانه ای بسته به نوع سند و موضوع تحقیق ممکن است با استفاده از فیش یا جدول یا فرم های شبه پرسشنامه یا ترکیبی از همه آنها انجام پذیرد .

۱) متن خوانی و استفاده از فیش که شامل استفاده از منابع کتابخانه ای مرتبط با موضوع تحقیق می باشد که پس از مطالعه و فیش برداری مطالب لازم در تحقیق مورد استفاده قرار گرفته اند.

۲) آمار خوانی و استفاده از جداول مورد بعدی می باشد و بخش مهمی از تحقیقات را تشکیل می دهند که در این تحقیق نیز از آمارها و تحقیقات سایر پژوهشگران که قبلاً در این حیطه کار کردند استفاده می کنیم.

ب) روش میدانی : روش های میدانی که از شهرت بیشتری برخوردارند عبارتند از : روش پرسشنامه ای، روش مصاحبه، روش مشاهده، روش آزمون و روش های صوتی و تصویری. در پژوهش حاضر از روش مشاهده و مصاحبه با متغیر های مورد نظر استفاده شده است. روش مشاهده نیز در فهم درست تغییرات و تحولات بوجود آمده در سطح جامعه آماری می تواند کمک بسیار داشته باشد. در کل می توان گفت که ابزار گردآوری تحقیق پرسشنامه و توزیع آن در بین جامعه آماری می باشد.

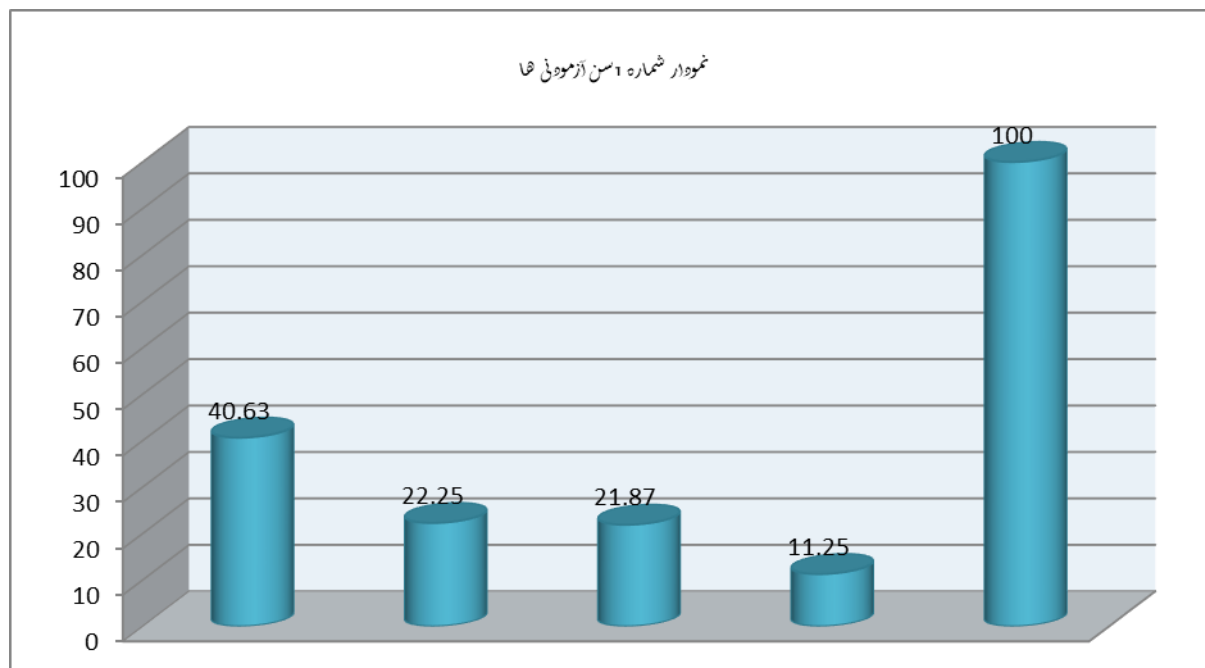
یافته های تحقیق:

در این قسمت توضیحاتی در مورد مشخصات عمومی پاسخگویان ارائه شده است و در ادامه نیز به نتایج مربوط به نگرش و وضعیت پاسخگویان در ارتباط با هریک از مفاهیم و گویه های تحقیق پرداخته خواهد شد.

جدول زیر براساس توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب سن تنظیم گردیده است، همانطور که مشخص می باشد بیشترین فراوانی مربوط به مقطع سنی ۸ سال یا ۴۰/۶۳ درصد می باشد و سایر سنین به ترتیب از بیشتر به کمتر شامل ۹ سال با ۲۶/۲۵ درصد، ۱۰ سال با ۱۱/۸ درصد و ۱۲ سال با ۲/۵ درصد می باشد.

جدول شماره ۱: سن آزمودنی ها

سن	فراوانی	درصد
۸ سال	۱۶۹	۴۰/۶۳
۹ سال	۸۱	۲۶/۲۵
۱۰ سال	۶۰	۲۱/۸۷
۱۲ سال	۵۰	۱۱/۲۵
جمع	۳۶۰	۱۰۰٪

جدول زیر براساس توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب تحصیلات تنظیم گردیده است، همانطور که مشخص می باشد بیشترین فراوانی مربوط به پایه ی تحصیلی سوم با ۳۱/۸۸ درصد است و سایر مقاطع به ترتیب شامل پایه ی چهارم با ۳۱/۸۸ درصد و پایه ی پنجم با ۳۰ درصد می باشد.

جدول شماره ۲: تحصیلات آزمودنی ها

سن	فراوانی	درصد
پایه سوم	۸۸	۳۰٪
پایه چهارم	۱۶۲	۳۸/۱۲
پایه پنجم	۱۱۰	۳۱/۸۸
جمع	۳۶۰	۱۰۰

فرضیات پژوهش

فرضیه ی اصلی: بین فضای مجازی با میزان شادکامی و هوش معنوی دانش آموزان رابطه ی معناداری وجود دارد.

- جدول (۳): ارتباط بین فعالیت در فضای مجازی با شادکامی

متغیر	آماره	شادکامی	هوش معنوی
فضای مجازی	ضریب همبستگی اسپیرمن	-۰/۴۰۷	۰/۳۱۷
	سطح معناداری	۰/۰۰۱	۰/۰۰۰
	تعداد	۳۶۰	

در این تحقیق براساس یافته های به دست آمده می توان اشاره کرد که بین فضای مجازی با شادکامی و هوش معنوی دانش آموزان رابطه ی معناداری وجود دارد. به نوعی که با افزایش فعالیت در فضای مجازی میزان شادکامی دانش آموزان کاهش و میزان هوش معنوی آنان افزایش می یابد و این عمل نیز به صورت بلعکس هم امکان دارد به نوعی که با کاهش میزان فعالیت در فضای مجازی میزان شادکامی دانش آموزان افزایش و میزان هوش معنوی آنان افزایش می یابد.

- فرضیه ی اول: بین فعالیت در فضای مجازی با شادکامی دانش آموزان منطقه مورد مطالعه رابطه معناداری وجود دارد.

جدول (۴): ارتباط بین فعالیت در فضای مجازی با شادکامی

متغیر	آماره	فضای مجازی
شادکامی	ضریب همبستگی اسپیرمن	۰/۴۴۵
	سطح معناداری	۰/۰۰۱
	تعداد	۱۶۰

جدول فوق ارتباط بین شادکامی و فعالیت در فضای مجازی را نشان می دهد. طبق نتایج آزمون اسپیرمن بین ارتباط معکوس و معنی داری ($p < ۰/۰۵$) وجود دارد. یعنی هرچه میزان فعالیت دانش آموزان در فضای مجازی بیشتر باشد میزان شادکامی آنان پایین می آید و همچنین هرچه میزان فعالیت آنان در فضای مجازی کم تر باشد میزان شادکامی آنان بالاتر می باشد.

فرضیه ی دوم: بین شناخت رابطه ی بین فضای مجازی با میزان شادکامی دانش آموزان پسر دوره ابتدایی شهر زابل. رابطه معناداری وجود دارد.

جدول (۵): ارتباط بین فعالیت در فضای مجازی با هوش معنوی

متغیر	آماره	فضای مجازی
هوش معنوی	ضریب همبستگی اسپیرمن	-۰/۳۸۹
	سطح معناداری	۰/۰۰۰
	تعداد	۳۶۰

با توجه به یافته های به دست آمده می توان اشاره کرد که هرچه میزان فعالیت دانش آموزان منطقه مورد مطالعه در فضای مجازی بیشتر باشد ؛ به همان نسبت میزان هوش معنوی آنان کاهش می یابد و هرچه میزان فعالیت آنان در فضای مجازی کمتر باشد میزان هوش معنوی آنان بالاتر می باشد و به نوعی می توان اشاره کرد که رابطه مستقیم و همبستگی مثبتی بین متغیرهای تحقیق وجود دارد.

فرضیه ی سوم : بین میزان تاثیر اوقات فراغت در فضای مجازی با شادکامی دانش آموزان رابطه ی معناداری وجود دارد.

جدول (۶): ارتباط بین اوقات فراغت در فضای مجازی با شادکامی

متغیر	آماره	شادکامی
اوقات فراغت در فضای مجازی	ضریب همبستگی اسپیرمن	-۰/۲۱۷
	سطح معناداری	۰/۰۰۵
	تعداد	۳۶۰

یافته ها نشان می دهد که هرچه دانش آموزان منطقه مورد مطالعه بیشتر اوقات فراغت خود را در شبکه ها و فضاهای مجازی بگذرانند به همان نسبت میزان شادکامی آنان کاهش می یابد و به نوعی می توان گفت که متغیرها دارای همبستگی مثبت و موازی هستند.

فرضیه ی چهارم : بین میزان تاثیر اطلاع و آگاهی در فضای مجازی با شادکامی دانش آموزان رابطه ی معناداری وجود دارد.

جدول (۷): ارتباط بین تاثیر اطلاع و آگاهی در فضای مجازی با شادکامی

متغیر	آماره	شادکامی
اطلاع و آگاهی در فضای مجازی	ضریب همبستگی اسپیرمن	۰/۴۰۷
	سطح معناداری	۰/۰۰۰
	تعداد	۳۶۰

یافته های این بخش از تحقیق نشان می دهد که هرچه دانش آموزان اطلاع و آگاهی بیشتری نسبت به فضای مجازی داشته باشند موجب بالارفتن موجب شادکامی آنان می شود و هرچه میزان اطلاعات و آگاهی آنان کمتر باشد موجب افسردگی و استفاده بیش از حد فضای مجازی و کاهش میزان شادکامی آنان می شود.

فرضیه ی شماره پنجم : بین میزان تاثیر بحث و یادگیری در فضای مجازی با شادکامی دانش آموزان رابطه وجود دارد.

جدول (۸): ارتباط بین بحث و یادگیری در فضای مجازی با شادکامی

متغیر	آماره	شادکامی
بحث و یادگیری	ضریب همبستگی اسپیرمن	۰/۴۴۶
	سطح معناداری	۰/۰۰۱
	تعداد	۳۶۰

گاهاً در هر امری اگر انسان مطلب مهم و کاربردی را فرا گیرد حالت خوشایند و لذت بخشی را دارد؛ به طور کلی در این تحقیق نیز می توان اشاره کرد که ؛ هرچه بحث و یادگیری دانش آموزان در فضاهای مجازی بیشتر و در چارچوب اصولی جهت پیدا کند موجب شادکامی بالای جامعه مورد مطالعه می گردد و در حالتی نیز اگر در جهت های غیر از بحث و یادگیری و یادار چارچوب استفاده های نابجا باشد نتایج عکس را می تواند به همراه داشته باشد.

فرضیه ی شماره ششم : بین میزان تاثیر فرار از واقعیت زندگی در فضای مجازی با شادکامی دانش آموزان رابطه ی معناداری وجود دارد.

نتایج یافته های به دست آمده مطابق با جدول ذیل نشان از این دارد که هرچه فعالیت جامعه آماری در فضای مجازی بیشتر به واقعیت نزدیک باشد به همان نسبت نیز بر روحیه و شادکامی انسان تاثیر دارد به همین دلیل نتایج این تحقیق نشان از رابطه ی غیر مستقیم بین متغیرهای مذکور دارد.

جدول (۹): ارتباط بین فرار از واقعیت زندگی در فضای مجازی با شادکامی

متغیر	آماره	شادکامی
فرار از واقعیت	ضریب همبستگی اسپیرمن	-۰/۲۸۸
	سطح معناداری	۰/۰۰۱
	تعداد	۳۶۰

فرضیه ی شماره هفتم : بین میزان تاثیر اطلاع و آگاهی در فضای مجازی باهوش معنوی دانش آموزان رابطه ی معناداری وجود دارد.

همانطور که در مورد تاثیر اطلاع و آگاهی نسبت به فضای مجازی و ارتباط آن با شادکامی به رابطه ی مستقیم آنان اشاره کردیم .

در مورد ارتباط بین تاثیر اطلاع و آگاهی نسبت به فضای مجازی و ارتباط آن با هوش معنوی می توان اشاره کرد که ؛ هرچه اطلاع و آگاهی جامعه آماری مورد نظر نسبت به فضای مجازی در سطح بالایی باشد به همان نسبت میزان هوش معنوی آنان نیز بالا می رود و هرچه میزان اطلاع و آگاهی جامعه آماری مورد نظر پایین باشد به همان نسبت هوش معنوی جامعه آماری کاهش پیدا می کند و می توان اشاره کرد که بین متغیرهای مذکور رابطه ی موازی و همبستگی مثبت وجود دارد.

جدول (۱۰): ارتباط بین اطلاع و آگاهی در فضای مجازی باهوش معنوی

متغیر	آماره	شادکامی
اطلاع و آگاهی	ضریب همبستگی اسپیرمن	-۰/۲۴۱
	سطح معناداری	۰/۰۰۱
	تعداد	۳۶۰

فرضیه ی هشتم : بین میزان تاثیر بحث و یادگیری در فضای مجازی با هوش معنوی دانش آموزان رابطه وجود دارد.

جدول (۱۱): ارتباط بین بحث و یادگیری در فضای مجازی با هوش معنوی

متغیر	آماره	هوش معنوی
بحث و یادگیری	ضریب همبستگی اسپیرمن	۰/۲۸۸
	سطح معناداری	۰/۰۰۱
	تعداد	۳۶۰

یافته های به دست آمده در این بخش نشان از این دارد بحث و یادگیری در فضای مجازی به صورت مستقیمی بر روی هوش معنوی جامعه آماری مورد نظر تاثیر دارد ، و تاثیر این امر نشان از همبستگی مثبت این امر دارد.

فرضیه ی نهم : بین میزان تاثیر فرار از واقعیت زندگی در فضای مجازی با هوش معنوی دانش آموزان رابطه ی معناداری وجود دارد.

فرار از واقعیت در شبکه های مجازی موجب مشوش شدن افکار کاربران و در هم ریختگی آنان می شود در مورد فرضیه ی مطرح شده هم می توان اینگونه اشاره کنیم که ، فرار از واقعیت در فضای مجازی موجب تاثیر منفی بر روی هوش معنوی دانش آموزان داشته و هرچه این امر وسیع تر و دامنه دار تر باشد میزان هوش معنوی ضعیف تر خواهد شد .

جدول (۱۱): ارتباط بین فرار از واقعیت زندگی در فضای مجازی با هوش معنوی

متغیر	آماره	هوش معنوی
فرار از واقعیت زندگی	ضریب همبستگی اسپیرمن	-۰/۴۱۰
	سطح معناداری	۰/۰۰۱
	تعداد	۳۶۰

بحث و نتیجه گیری :

در این تحقیق سعی شد به بررسی رابطه ی بین فضای مجازی با شادکامی و هوش معنوی پرداخته شد با توجه به تجزیه و تحلیل یافته های استخراج شده از پرسشنامه های گردآوری شده می توان نتیجه گرفت که بین متغیرهای تحقیق و مولفه های آن ها رابطه ی مستقیمی وجود داشته و به نوعی می توان اشاره کرد که رابطه ی موازی بین کلیه ی متغیرها وجود دارد ؛ به نوع واضح تر می توان گفت که بین فضای مجازی با هوش معنوی و شادکامی و کلیه ی مولفه های آنها ضریب همبستگی مثبت وجود دارد یعنی با افزایش میزان فعالیت در فضای مجازی هوش معنوی و شادکامی آنان نیز بالا می رود و هرچه میزان

فضای مجازی پایین باشد به همان نسبت هوش معنوی و شادکامی دانش آموزان پایین می آید. بطور کلی در این تحقیق براساس یافته های به دست آمده می توان اشاره کرد که بین فضای مجازی با شادکامی و هوش معنوی دانش آموزان رابطه ی معناداری وجود دارد. به نوعی که با افزایش فعالیت در فضای مجازی میزان شادکامی دانش آموزان کاهش و میزان هوش معنوی آنان افزایش می یابد و این عمل نیز به صورت بلعکس هم امکان دارد به نوعی که با کاهش میزان فعالیت در فضای مجازی میزان شادکامی دانش آموزان افزایش و میزان هوش معنوی آنان افزایش می یابد.

نتایج ارتباط بین شادکامی و فعالیت در فضای مجازی را نشان می دهد. طبق نتایج آزمون اسپیرمن بین ارتباط معکوس و معنی داری ($p < 0/05$) وجود دارد. یعنی هرچه میزان فعالیت دانش آموزان در فضای مجازی بیشتر باشد میزان شادکامی آنان پایین می آید و همچنین هرچه میزان فعالیت آنان در فضای مجازی کم تر باشد میزان شادکامی آنان بالاتر می باشد.

با توجه به یافته های به دست آمده می توان اشاره کرد که هرچه میزان فعالیت دانش آموزان منطقه مورد مطالعه در فضای مجازی بیشتر باشد ؛ به همان نسبت میزان هوش معنوی آنان کاهش می یابد و هرچه میزان فعالیت آنان در فضای مجازی کمتر باشد میزان هوش معنوی آنان بالاتر می باشد و به نوعی می توان اشاره کرد که رابطه مستقیم و همبستگی مثبتی بین متغیرهای تحقیق وجود دارد.

یافته ها نشان می دهد که هرچه دانش آموزان منطقه مورد مطالعه بیشتر اوقات فراغت خود را در شبکه ها و فضاهای مجازی بگذرانند به همان نسبت میزان شادکامی آنان کاهش می یابد و به نوعی می توان گفت که متغیرها دارای همبستگی مثبت و موازی هستند.

همچنین یافته های نشان می دهد که هرچه دانش آموزان اطلاع و آگاهی بیشتری نسبت به فضای مجازی داشته باشند موجب بالارفتن موجب شادکامی آنان می شود و هرچه میزان اطلاعات و آگاهی آنان کمتر باشد موجب افسردگی و استفاده بیش از حد فضای مجازی و کاهش میزان شادکامی آنان می شود.

گاهاً در هر امری اگر انسان مطلب مهم و کاربردی را فرا گیرد حالت خوشایند و لذت بخشی را دارد ؛ به طور کلی در این تحقیق نیز می توان اشاره کرد که ؛ هرچه بحث و یادگیری دانش آموزان در فضاهای مجازی بیشتر و در چارچوب اصولی جهت پیدا کند موجب شادکامی بالای جامعه مورد مطالعه می گردد و در حالتی نیز اگر در جهت های غیر از بحث و یادگیری و یادار چارچوب استفاده های نابجا باشد نتایج عکس را می تواند به همراه داشته باشد.

نتایج یافته های به دست آمده مطابق با بررسی های انجام شده می توان اشاره کرد که هرچه فعالیت جامعه آماری در فضای مجازی بیشتر به واقعیت نزدیک باشد به همان نسبت نیز بر روحیه و شادکامی انسان تاثیر دارد به همین دلیل نتایج این تحقیق نشان از رابطه ی غیر مستقیم بین متغیرهای مذکور دارد.

همانطور که در مورد تاثیر اطلاع و آگاهی نسبت به فضای مجازی و ارتباط آن با شادکامی به رابطه ی مستقیم آنان اشاره کردیم.

در مورد ارتباط بین تاثیر اطلاع و آگاهی نسبت به فضای مجازی و ارتباط آن با هوش معنوی می توان اشاره کرد که؛ هرچه اطلاع و آگاهی جامعه آماری مورد نظر نسبت به فضای مجازی در سطح بالایی باشد به همان نسبت میزان هوش معنوی آنان نیز بالا می رود و هرچه میزان اطلاع و آگاهی جامعه آماری مورد نظر پایین باشد به همان نسبت هوش معنوی جامعه آماری کاهش پیدا می کند و می توان اشاره کرد که بین متغیرهای مذکور رابطه ی موازی و همبستگی مثبت وجود دارد.

یافته ها نشان از این دارد بحث و یادگیری در فضای مجازی به صورت مستقیمی بر روی هوش معنوی جامعه آماری مورد نظر تاثیر دارد ، و تاثیر این امر نشان از همبستگی مثبت این امر دارد.

فرار از واقعیت در شبکه های مجازی موجب مشوش شدن افکار کاربران و در هم ریختگی آنان می شود در مورد فرضیه ی مطرح شده هم می توان اینگونه اشاره کنیم که ، فرار از واقعیت در فضای مجازی موجب تاثیر منفی بر روی هوش معنوی دانش آموزان داشته و هرچه این امر وسیع تر و دامنه دار تر باشد میزان هوش معنوی ضعیف تر خواهد شد .

پیشنهادهات

۱-تعمیم دادن آزمودنی ها در مناطق مختلف شهری و سایر مقاطع تحصیلی

۳- پیشنهادی شودچنین تحقیقی درمقایسه شادکامی و سلامت روان با فضای مجازی بررسی شود.

۴-باتوجه به رابطه شادکامی و هوش معنوی آموزش مهارت های شادکامی و هوش معنوی در قالب مطالب درسی و محتوای در کتب درسی گنجانده شود.

منابع:

- امیدیان، مرتضی . (۱۳۸۸). بررسی وضعیت سلامت عمومی و شادمانی در دانشجویان دانشگاه یزد. فصلنامه مطالعات تربیتی و روانشناسی دانشگاه فردوسی، ۱۰(۱)، ۱۱۶-۱۰۲
- بیانزاده، س. اکبر .، زمانی منفرد، افشین (۱۳۸۶). بررسی وضعیت سلامت روانی و منبع کنترل کارکنان یک مجتمع صنعتی. فصلنامه اندیشه و رفتار، ۴(۴)، ۲۹-۲۰
- خسروی، زهره. و چراغملایی، لیلا. (۱۳۹۱). بررسی مقایسه‌ای تعهد اجتماعی، شادمانی و سلامت روان در دانش آموزان و دانشجویان با تاکید بر عامل جنسیت. فصلنامه مطالعات زنان، ۱۰(۱)، ۳۶-۷.
- فتاحی، راضیه، نشاط دوست، حمیدطاهر، ربیعی، مهدی. و شریفی، احسان (۱۳۹۰). بررسی رابطه بین شادمانی و گرایش‌های معنوی در دانشجویان دانشگاه اصفهان. دو فصلنامه علمی - پژوهشی مطالعات اسلام و روانشناسی، ۵(۸)، ۹۸-۸۵
- حقیقی، جمال، خوش کنش، ابوالقاسم، (۱۳۸۵) رابطه ی الگوی پنج عاملی شخصیت با احساس شادکامی در دانشجویان دوره کارشناسی دانشگاه شهید چمران، مجله علم تربیتی و روان شناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، پاییز ۱۳۸۵ دوره سوم، سال سیزدهم، شماره ۳ - صص ۱۸۸-۱۶۲
- Akhoundi M M, et al. (2007) [A close look at natural and in vitro fertilization as well as the need for donated gametes in treatment of infertility]. Payesh. 6 (4) 307-21. (Persian)
- Ashkani H, Akbari A and Heydari S (2006) Epidemiology of depression among Infertile and Fertile couples in Shiraz, Southern Iran. Indian Journal of Medical Science. 60 (10) 399-406.
- Behdani F, et al. (2003) [Prevalence of depression and its influencing factors in Infertile women Mashhad Infertility Clinic Montaserie]. The Quarterly Journal of Fundemntal of Mental Health. 6 (23-24) 141-6. (Persian)
- Behjati ardekani Z, et al. (2011). [Mental health assessment infertile individuals referred to treatment center Ebnesina]. Journal of Fertility and Infertility. 4(11) 319-324. (Persian)